

ΣΤΟΥΡΙΤΣΑΣ.—'Απὸ Σγουρός, κι αὐτὸ ἀπὸ Σγουρομάλης, βαφτιστικὸ. Γνωστὸ βέβαια δι' εἶνα πολὺ παλὸ ἱδρυμα (Πρβ. καὶ τὸ ἀνάλογο ἐπίσης μεσαιωνικὸ Κλωστόμα λῆος — ὁ μὲ κλωσμένα τὰ μαλλιά). Ἡ κατάληξη ὅπως στὸ Στανίτσας (βαφτ., δὲν ξέρω ἂν ὑπάρχει κ' οἶκον. τέτοιο) ἀπὸ Στανιόλαος, Δήμιτσας ἢ Δήμιτσας ἀπὸ Δημήτριος κτλ.

ΚΑΛΛΙΣΠΕΡΗΣ.— Μοιάζει σὰ μετάφραση τοῦ Ἰταλικοῦ Μπονασέρας. — Πρβ. καὶ Καλημέρης.

ΡΙΖΟΣ.— 'Απὸ βαφτ. Καλοριζικός. Πρβ. καὶ Καλομοίρης — Μοίρας.

ΚΟΥΜΠΗΣ (Βοστίτσα).— 'Απὸ Για Κουμῆς — Κουμπῆς. Ὁ τύπος Κουμπιᾶς (Τσεσμές) ἴσως νᾶναι ἀπ' ἄλλου, λ. χ. ἀπ' τὸ Κομνηνός — Κομιανός.

ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ.— 'Απὸ τὸ Dragomir.

ΠΑΦΙΑΣ.— Δὲν εἶν' ὁ τερεκές, παρὰ — Πάμφιλος.

ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ — Παπα—'Αχιλλᾶς.

ΜΠΑΑΤΑΤΖΗΣ (Ποῦ νὰ εἶναι; Τί νὰ κάμνῃ;). Τούρκικο — Μπαχτατζῆδες ὠνομάζονταν εἶδος ἐπηρεῖτες γιὰ τὶς χανούμισσες τοῦ Σουλτάνου. Ἡ κατάληξη —τζῆς γενικὰ σημαίνει τὸ ἐπάγγελμα: Καζαντζῆς — Καζαντζάκης, πὺν φτιάχνει καζάνια, Σαπουντζῆς — Σαπουντζάκης — σαπουνᾶς, Καλλιωντζῆς, ναύτης στὰ γαλιόνια, Δεμερτζῆς, ἀντὶς Νιευιτζῆς — Σιδεράς, Τονφεζῆς — πὺν φτιάχνει ἢ διορθώνει τουφέκια, Σαγιαζῆς — πὺν φτιάχνει σαγιάκια (εἶδος ρούχου μακεδονικοῦ), Βαρουξῆς — Βασουξάκης, ἀντὶς Μπαροιχτισῆς (ὑπάρχει κ' εἶσι) ἢ Μπαρουτιῆς — πὺν φτιάχνει μαπαρούτη, Κοεμιζόπουλος ἀπὸ Κουγιουμτζῆς — χρυσοχός, Βακιρτζῆς (Μπακ.—) χαλκωματῆς, Τουτιουντζῆς — πὺν φυτεύει ἢ ἐμπορεύεται καπνὰ, Ταχιατζῆς — σανιδᾶς, Μιταυτισῆς, κείνος πὺν φαίνει τσόλια, κτλ.

ΑΣΤΡΑΣ.— 'Απὸ 'Αστραγαλῖνος (μεσαιωνικὸ).

ΓΑΛΗΣ.— 'Απὸ 'Αστραγαλῖνος ἢ ἀπὸ Μεγάλος.

ΔΑΡΒΑΡΗΣ.— 'Απ' τὸ ολαβικὸ darvar — ξυλᾶς.

ΤΣΙΡΙΚΟΣ.— Κηρύκος μὲ νηιοῦτικη προφορά.

ΠΑΤΡΙΚΗΣ.— 'Απὸ βαφτ. Πατρίκιος, ὅπως Παρθένης ἀπὸ Παρθένιος, Μαχαρούμης ἀπὸ Παχώμιος, Σωφρόνης ἀπὸ Σωφρόνιος, Γιαννίκης ἀπὸ Ἰωαννίκιος, Μορρίκης (καὶ Μαυρίκης) ἀπὸ Μαυρίκιος (Πρβ. καὶ βούλντιακά — Μωρολέων, Μωροχαρζάνιος — ὅχι ἀπ' τὸ μωρός, ἀλλὰ ἀπ' τὸ μῶρος (mure) Μαυρολέων, Μαυροχαρζάνιος) κτλ.

ΚΟΥΛΟΥΜΒΑΚΗΣ.— 'Αντὶς Κουλουμπάκης. 'Απ' τὸ Colombo — Περιοιτεράκης (Πρβ. κ' ἐλληνικὸ Περιοιτέρης).

ΓΙΑΛΟΥΣΗΣ.— 'Εθνικὸ μὲ τὴν χιῶτικὴν κ' ἄλ. — ούσης — ἀπ' τὸ Γιαλό.

ΠΩΛΟΓΕΩΡΓΗΣ (Κρητ.).— Πανλογεώργης, δηλ. ὁ Γεώργης τοῦ Παύλου, ἀπ' τὸ ἰταλ. Polo (Paul).

ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΣ (Κεφαλλον.). — 'Απὸ Ferando (ἢ Ferrando;), Γαλλ. Ferrand.

ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΣ.— 'Απὸ κομουντοῦρος, κάποιον ἀξίωμα στὸ Τάγμα τῶν Ἰωαννιτῶν. Κομουντοῦροι ὀνομάζονταν κ' οἱ ἐπίτροποι χημάτων τῶν Ἰωαννιτῶν στὰ διάφορα μέρη. Πιστεύω ὅτι ὡς χρησιμοποιεῖται ὡς βαφτιστικὸ. Βρίσκεται καὶ στὰ Γερμανικά: Kommenthur ἢ Kommthur.

ΠΕΡΒΑΙΝΑΣ.— 'Απ' τὸ Ὑπερβαίων;

ΡΟΥΓΚΕΡΗΣ (Κορσιῆτης).— 'Απ' τὸ Ruggerio, Γαλλ. Roger.

ΚΟΝΤΥΛΗΣ.— Δὲν πιστεύω νᾶναι ἀπὸ καὶ ποὺ τὸ παράγουν, δηλ. ἀπ' τὸ κοντύλι. Ἡ θᾶναι ἀπὸ νᾶνα σύνθετο μὲ τὴν λ. κοντύλι ἢ, ὅπως μὴ φαίνεται πιθανώτερο, ἀπὸ Κόιντιος—Κοϊντίλιος, δηλ. Ρωμαϊκὸ.

ΤΖΑΡΤΖΑΝΟΣ (Θεσσαλός).— Σλάβικο ἀπ' τὸ tsar — Τσάρος— Τσαρικός, Βασιλικός. Πρβ. καὶ Τσαρῖτσανη.

ΒΑΡΒΟΓΓΛΗΣ (Μωραΐτης). — Μασκάρεμα τοῦ Μπαρμποργλούς.

ΚΕΠΕΤΖΗΣ.— Τούρκικο. Κέπετιδες εἶταν κάποιον στρατιωτικὸ σῶμα στὴν Τουρκία πρὶν μερτινὸς αἰῶνες.

ΚΟΤΖΑΜΑΝΗΣ.—Εἶναι τὸ τούρκικο ἐπίθετο κοτζαμάν—πολὺ μεγάλος.

ΚΑΖΑΖΗΣ.— Τούρκικο— μεταξῆς.

ΚΑΒΑΦΗΣ.— Καβαφάκης. — Τούρκικο — παπουτῆς.

ΠΩΠ.— Ροῦσσικο ἢ βοιργάριο— παπᾶς. * Πρὸ. καὶ τὸ βοιργ. Ποπώγ.

Ι. ΣΤΑΜΝΟΠΟΥΛΟΣ

* Ἄν καὶ παπᾶς ὁ Πώπ, γράφει ὅμως τώρα τελευταῖα πολλὰς ἀλήθειες, πὺν πρέπει τέλος νᾶ τις προσέξῃ ἢ Κυβέρνηση.

ΣΟΝΕΤΟ

Σονέτο κάθε λόγος σου γιὰ μένα.
Στίχος, τραγούδι ὁ κάθε καημός σου.
Μὰ τοῦ γλανκοῦ ματιοῦ σου τὰ εἰπωμένα
Μήτε κ' ἐσὲ τὰ βάνει ὁ λογισμός σου
Χαῖδ' ὑπερκόσμιον ὁ κάθε ἀνασασμός σου
Μονομούρισμα πηγῆς τὰ ἠδονισμένα
Φιλιά κ' ἐσὲ τ' ἀγκυλίσματά σου ἐσένα
Μήτε κ' αὐτὸς τὸ σκέφτηκε ὁ θεός σου.

ὦ! πόσο κ' ἀπὸ σένα ἡ ἀπιστία
Θάχει καημὸ καὶ λάγνεμα καὶ χάση!
'Καὶ τί γλυκεῖα κ' ἀνείπωτη μαγεία.

Ἄν σ' ἔβρισκε μιὰ νύχτα τὸ φεγγάρι
Στὸ μοσκοβόλο στρώμα σου κλαμμένη,
Γιὰ κάποιαν ἄλλης κάλλη, προδομένη.

Λευκάδα

'ΑΣΠ. ΓΚΙΝ

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

Εἶμαι Ὀδυσσεὺς ταξιδευτῆς πὺν δὲ φοβίζον κάποι.
Σὲ θάλασσα καὶ σὲ θουνὰ κ' ἀνοιχτὴ καὶ χεიმῶνα
σένα ζητῶ μονονυχτὶς ὦ Ἀγάπη—Πηνελόπη,
τῆς σκέψης μου νὰ ὑφάνῃς τὸ χιῶνα.

ΧΡ. ΕΣΠΕΡΑΣ

Δ. ΜΕΡΕΖΚΟΦΣΚΥ

SAKYA MUNI

Ἀπὸ τῶν βουνῶν τίς σκοτεινὲς κλεισσοῦρες
 Ὅπου μούγκρις ἡ ἀνεμοταραχή,
 Περνοῦσε ἀπ' τὸ δάσος
 Φτωχῶν ζητιάνων πλήθος,
 Πρὸς τὸ Γάγγη, ἀπὸ χώρα μακρινή.
 Τ' ἀλλομὴν κορμιὰ τους, κατ' ἀπ' τὰ κουρέλια,
 Τὰ μελάνιας ὁ ἀγέρας κι' ἡ βροχή.
 Μέρους πέρασαν, καὶ δὲν εἶχαν δεῖ
 Μῆτε φῶς γιὰ ζέστα, οὔτε στέγη ὁρθή.
 Ξάφνου, στὸ σκοτάδι, ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ δέντρα
 Κάτι εἶχε φαντάξει κάποιος ἐκεῖ.
 Ἦταν ὁ ναός· κατ' ἀπ' τὴ θολωσιά του
 Μπῆκαν, ναῦρον στέγη μὴ σιγμῇ.
 Καὶ μπροστά τους, νὰ, στὸν ἀψηλό του θρόνο.
 Ὁ Sakya Muni, γίγαντας, χτιστός
 Ἀπὸ πέτρα. Στὴν κορῶνα του, γιγάντιο,
 Λάμπει, ἔλα μπριλιάντι θημαστό.
 — Ἀδέρφια, ἀπ' τοὺς ζητιάνους λέει ὁ ἕνας,
 Ἡ νύχτα μαύρη... κανεῖς δὲ θὰ δεῖ...
 Θὰ μᾶς δίνανε, γιὰ τ' ἀκριβὸ πέτράδι,
 Ροῦχα, στέγη, ἀσῆμι καὶ ψωμί.
 Τί τὸ θέλει ὁ Βούδδας; Λάμπουνε γιὰ κεῖνον,
 Βασιλεῖα κι' ἀφέντη τοῦρανοῦ,
 Ἀπειρα, ὁλόφωτ' ἀστέρια, στὸ γαλάζιο,
 Στὸ καθάριο τόποι τοῦρανοῦ.
 Κάνουν σύνθημα, καὶ νὰ, μεσ' στὸ σκοτάδι,
 Σέρνονται οἱ κλέφτες κατὰ γῆς
 Ἀλλὰ πρὶν προφτάσουν ν' ἀπλωθοῦνε
 Στὸ ἱερὸ τὰ βέβηλά τους χέρια,
 Ἀστραπὴ, βροντὴ κι' ἀστροπελέκι
 Πὸν ἀντιλάησε στοὺς θράχους, πέρα-πέρα,
 Σπρώχνοντας τοὺς ρίχνει κάτω ἐκεῖ,
 Κι' ἀπ' τὸ φόβο ὄλοι κι' ὄλα μαρμαράνουν!
 Μόνον ἕνας, ἀγέρωχος, ὁρθός,
 Ἀπ' τὸ πλήθος βγαίνει ξέθαρρα, καὶ κραῖζει
 Στὸ θεὸ του : «Εἶς' ὄφικος, κακός!
 Εἶτε ψέμματα μᾶς εἶπαν οἱ ἱερεῖς σου,
 Τάχα πρὸς πῶς εἶσαι κι' ἀγαθός,
 Κι' ἀγαπᾷς τίς θλίψεις νὰ τίς διώχνεις.—
 Ἦλιος, στὰ σκοτάδια μᾶς νυχτός!
 Ὅχι, ἐσὺ γδικιέσαι, γιὰ ἕνα πετραδάκι.
 Ἐμᾶς ποὺ σερνούμαστε μπροστὰ στὴ δύναμή σου,
 Μὰ πῶς εἶναι, πές μου, ἀθάνατη ἡ ψυχὴ σου!
 Πί' ἀντρεῖο νὰ πετᾷς τοὺς κεραυνούς σου
 Στὸν ἀδύναμο ἀγνάντια κι' ἄθλιο ὄχλο!
 ὦ! ντροπῆς, ντροπῆς, τοῦ κόσμου ἀφέντη,
 Ποῦ ἦρθες, τρομερός καὶ δυνατός,
 Τὸ ψωμί ν' ἀρπάξεις ἀπ' τὴ φτώχεια!
 Πρόβαλε, ὦ ρήγα τῶν ρηγᾶδων,
 Ἀστραπὴ ἀπ' τὰ μαῦρα σύγνεφά σου!
 Πύρινα δοξάρια, τοῦ τρελλοῦ ἐμένα
 Ρίξε! Νά, ποὺ στέκω ἐδῶ ὁρθός,
 Καὶ σὰν ἴσος θέλω μαζὶ σου μετρηθεῖ
 Καὶ θὰ κραῖξω στὸν οὐρανὸ σου καὶ στὴ γῆ,
 Ἔχεις ἄδικο, αὐτοκράτορα τοῦ κόσμου!»
 Τὸ διαμάντι νὰ μπορέσει νὰ παρθεῖ,
 Πρὸς τὴ γῆ εἶχε κλείνει, τῷγαλμα τοῦ Βούδδα,

Τὴ στεφανωμένη του, ἱερὴ κορφή!
 Καὶ γονατιστός, πρὸς, ταπεινωμένος,
 Στῶν ζητιάνων τὰ πόδια ὀμπρὸς, σκυφτός,
 Πλάγιαζε στὴ σκόνῃ, ὁ βασιλεὺς τοῦ κόσμου,
 Ὁ μέγας Θεός.

(Ἀπ' τὸ ρούσσικο)

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΝΟΝΙΔΗΣ

ΜΕΣΣΗΝΙΑ

ὦ, ἡ Αἴτνα τῶν χυμῶν σου μες τὸ χῶμά σου,
 Ποῦ ὑψώνει ἀντὶ γιὰ φλόγες πρασινάδες,
 Μὲ τὰ τραγούδια ἀντάμα ὅπου στοὺς κάμπους σου
 Τὰ κρουνέρια λὲν στὶς ὁμορφάδες,

Τὶς μύριες σου — τὸ «ἐκρας τῆς Ἀμάλθειας»
 Κορῶνά σου — κι' ἡ Δόξα σου αἰωνία!
 Εὐτυχισμένη, πλούσια, Θεοβλόγητη
 Κι' ἀγαπημένη χώρα, ὦ Μεσσηνία!

ΠΟΤΗΣ ΨΑΛΤΗΡΑΣ

Σ' ΑΓΑΠΩ

Σ' ἀγαπῶ μὲ τὴν τρέλλα
 τῶν δεκάξη μου χρόνων,
 ποὺ ὄλα μοῦλεγαν — Γέλα,
 κλάψε, παίξε καὶ μόνον
 ποῦ θὰ πᾶς, ποὺ θὰ φτάσης
 μὴ σκεφτῆς — τί καλὸ;
 Γυμνοφρόνιδα χρόνια,
 μυαλὸ δίχως μυαλό.

Σ' ἀγαπῶ μὲ τὴ γνώση
 τῶν διπλῶν τῶρα χρόνων.
 Στάσου μόνον σὴν ἴση
 συλλογῇ τῶν εἰκόνων.
 Στὴν καρδιά, σὴν ψυχὴ μου
 καὶ στοῦ ἀντρα τοῦ νοῦ
 ἥλιος σὺ καὶ φεγγάρι
 κι' ἀστρο σὺ τ' οὐρανοῦ.

Ἀθήνα 1919.

Α. ΑΡΤΗΣ

“ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΗ”,

Ἀπὸ ἐλληνοδιδάσκαλοι ἐβγάλανε Revue

Νὰ βρῖσουνε τὸν Παλαμᾶ—τούτέστιν τὸν Ραββί.

ARRIVISTE

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πῶς κι' ἡ ἀντιστρεφὴς κι' ἡ παραλυ-
 μένη καθαρεύουσα κι' οἱ δυὸ φέρωντες ἐμπόδια σὶ
 ἐξέμω τῆς γλωσσικῆς ἀλήθειας. Κι' ὅπως τὸ κακὸ
 τῆς καθαρεύουσας βρῖσκεται σὶ ὅτι, ὅσους κι' ἂν φέ-
 ρῃ γέροντες καὶ ἡ διὰ τῆς τὰ καμῶματα, πάντα, θέλει
 δὲ θέλει, καταστολάζει σὴν ἀρχαία, ἀνάλογα, καὶ
 τὸ κακὸ τῆς ἀούνηχια ἀνακατωμένης γλώσσας εἶναι
 πῶς δὲν καταστολάζει πονθενὰ καὶ πῶς δὲ μᾶς φέρ-
 νει σὲ κανένα τέλος.

Παλαμᾶς